

Janusz Karolczyk

Cieślówice Duże, gm. Tomaszów
Maz., woj. piotrkowskie. Stanowisko
1

Informator Archeologiczny : badania 21, 112-113

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Największa ilość zabytków wydzielonych pochodzi ze zniszczonych grobów: m.in. żabytki żelazne: zdobiony klucz, zapinka z dwoma grzebiami i walcowatym guzem na odzie dat. R2/C1, 1 fr. brzojowy, 2 sprzączki, fragment okud i nieokreślonych przedmiotów.

Badania będą kontynuowane.

BRZEZIE, gm. Pleszew
woj. kaliskie
Stanowisko 29

patrz
epoka Brązo

BRZEZOWA, gm. Nowy Żmigród
woj. krośnieńska
Stanowisko 1

patrz
wczesne średniowiecze

CZŁAPOWO, gm. Dominowo
woj. poznańskie
Stanowisko 10/3/

patrz
okres lateński

CIEBŁOWICE DUŻE, gm. Tomaszów Maz.
woj. piotrkowskie
Stanowisko 1

Muzeum
w Tomaszowie Mazowieckim

Badania prowadził mgr Janusz Karolczyk. Finansował NKZ w Piotrkowie Tryb. Czwarty sezon badań. Cmentarzisko ciałopalne kultury przeworskiej z okresu rzymskiego.

Badania prowadzone były w północnej i północno-wschodniej części cmentarzyska. Teren porośnięty jest młodą lasem, co przyczyniło się do częściowego uszkodzenia grobów i materiału archeologicznego. Zniszczenia powoduje również eksploatacja piasku i poszukiwania miejscowej ludności.

Przebadano obszar o powierzchni 140 m², na którym znaleziono 50 grobów oraz znaczną ilość materiału luźnego. Wyróżniono 27 grobów popielnicowych i 17 jamowych. W 6 wypadkach trudno jest jednoznacznie określić rodzaj pochówku ze względu na zły stan zachowania. Wszystkie groby zawierały szczątki stosu. Jamy grobów były niewielkich rozmiarów, wyraźnie wyodrębnione, o ciemnych wypełniakach. Materiał znajdował się w żółtym piasku. Dotyczy to zarówno grobów popielnicowych i grobów nie zawierających popielnicy.

Grob 132 zawierał pojedynczy gładz kamienny, pod którym znajdowała się popielnica.

Wyposażenie grobów było zróżnicowane. Groby jamowe zawierały wyłącznie niewielkie ilości przepalonych kości oraz fragmenty naczyń glinianych ręcznie lepianych. Tylko w jednym grobie, jamowym, nr 109, znaleziono kilka fragmentów ceramiki toczoną na kole:

Groby popielnicowe zawierały oprócz ceramiki znaczną ilość przedmiotów metalowych. W większości grobów całość wyposażenia mieściła się w popielnicach.

Wśród przedmiotów metalowych znalezionych w grobach wystąpiły: fibule - pochodne od silnie profilowanych IV gr. A., VI gr. A. 158 i 162, późne odmiany fibul trąbkowatych: igły, okucia zamków /w tym duże okucia zamka skrzyni lub wiadra o rozdwojonym końcu/, grzebienie jedno- i wtelesczeniowe, szpile haczykowe i wisiorok kapsułkowaty.

W trzech grobach znaleziono elementy uzbrojenia - umbo typu J 7a odm. 1, żaczek z wyodrębnionymi pętkami i groty. Razem z nimi występowały noże i nożyce.

Grob 99 zawierał umbo wbite kołcem w ziemię, które wyposażone było w przepalone kości, igły i nóż sierpikowaty.

Z zabytków luźnych na uwagę zasługuje dobrze zachowane żelazne steńierocisko.

Materiał nie zmienia zasadniczo chronologii stanowiska, która zawiera się w fazach B₂-C₁ okresu rzymskiego.

Materiały znajdują się w Muzeum w Tomaszowie Maz.

Badania będą kontynuowane.

DĘBCZYNO
woj. koszalińskie
Stanowisko 53

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
Instytut Prahistorii

Badania prowadzi: mgr Andrzej Sikorski i Maria Miśkiewicz. Finansował UAM w Poznaniu. Cztery sezon badawczy. Stanowisko wielokulturowe. Elementy kultur pucharów lejkowatych i amfor kulistych, osada: ludności kultury zachodniołużyckiej, kultury pomorskiej [?], kultury oksywickiej, kultury wielbarskiej, elementy grupy dębczyńskiej PGR, osada wczesnośredniowieczna VII [?] - VIII/IX w. Cmentarzysko z XI/XII - XIII w.

Badania kontynuowano w centralnym sektorze obiektu oraz w kierunku zachodnim i północnym i rozkopano powierzchnią 305 m².

Ogólnie wszystkie tw. stałe obiekty archeologiczne podzielić można na: /a/ obiekty związane z funkcjonowaniem cmentarzyska - 6 grobów, 2 drewniane konstrukcje nazienne /w zarysie zbliżone do kwadratu/ - ogrodzenie oraz 10 jam bezpośrednio sąsiadujących w pobliżu jam grobowych; /b/ obiekty łączone z pozostałościami obozowisk i/lub osad, egzystujących przed założeniem cmentarzyska - w sumie 60.

Osada

Znaleziska zaliczyć można do 7 jednostek kulturowych. Elementy kultury pucharów lejkowatych, kultury zachodniołużyckiej, kultury pomorskiej, grupy dębczyńskiej późnego okresu rzymskiego, kultury wczesnego i późnego średniowiecza poświadczane zostały wyłącznie przez inwentarz ceramiczny. Natomiast pozostałości obiektów i serie ceramiczne zaliczane do kultury oksywickiej i kultury wielbarskiej - zarejestrowano w zagęszczeniu północnym i zachodnim sektorze stanowiska. Brak zwartych obiektów, zniszczenie kilku obiektów przez wykopy jam grobowych oraz pewne przemieszczenia mechaniczne - szczególnie fragmentów ceramiki - utrudniają interpretację i rekonstrukcję osadnictwa.

Cmentarzysko

Zarejestrowano następne 6 grobów szkieletowych. Groby podzielić można na dwie grupy: I/ - groby szkieletowe z naturalnym układem kostnym /obiekty 16, 18, 20, 21/ i II/ - grób z anormalnym układem anatomicznym szkieletu /obiekt 19/. Wszystkie groby zawierały kości osobników dojrzałych. W grupie I stwierdzono następujące elementy wyposażenia: /1/ monety /połówek krzyżówek, denary pomorskie/; /2/ nóż żelazny w skórzanej pochewce ozdobionej brązowym okuciem; /3/ osetka. 2 groby z tej grupy były bez wyposażenia. W grupie II, gdzie rozpoznano nienaturalne zaleganie czaszki na części ciemieniowej, zawierał: /1/ połówkę krzyżówki oraz w specjalnym pojemniku parciałym /2/ nóż żelazny w skórzanej pochewce z brązowym okuciem i /3/ fragmenty krzesiwa. Grób 19 - a więc z grupy II - i grób 18 bezpośrednio przylegały do siebie, z tym, że ten ostatni był "dortawiony", czyli był późniejszy. Dookoła wymienionych jam grobowych zbudowane zostało drewniane ogrodzenie, w zarysie zbliżone do kwadratu.

Można uważać, że zbadano jedynie wschodnią peryferyę nekropolii dębczyńskiej.

Materiały z badań przechowywane są w Instytucie Prahistorii UAM w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.